

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Финансов отчет

РОСА АД

31 декември 2018 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за всеобхватния доход	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Отчет за паричните потоци	5
Пояснения към Финансовия отчет	6

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Република България
гр. Попово
ул. Алеко Константинов № 4
тел.0608/42108

ЕИК по Булстат:125022219

I.Преглед на развитието и резултатите от дейността на Роса АД през 2018 г.

1.Обща информация за Дружеството.

1.1.Предмет на дейност.

През отчетния период дружеството функционира без променен предмет на дейност-изкупуване и преработка на слънчоглед и други земеделски култури, производство на растителни масла, слънчогледов експелер, брикети от слънчогледова люспа, мастни киселини, търговска дейност в страната и чужбина, както и всяка дейност не забранена от Закона. Без промяна е и основния капитал, съставляващ 1 693 606 лева, разпределен в 846 803 броя поименни акции, с номинал 2,00 лв.всяка една. 99,25 на сто от акциите се притежават от РОСА - М АД гр.София, а останалите 0,75 на сто от 29 физически лица. Книгата на акционерите се води от Централния депозитар. Дружеството е вписано в Търговския Регистър на Агенцията по вписванията с ЕИК 125022219. Системата за управление продължава да е едностепенна, като в Съвета на Директорите за периода няма промени.

1.2.Органите на управление на Дружеството са:

- Общо събрание на акционерите;
- Съвет на директорите.

1.3. Сертификация на Дружеството.

През 2002 год. Роса АД е сертифицирана в съответствие със следните стандарти за Системи за управление на качеството : *ISO 9001:2000 EN ISO 9001:2000 БДС EN ISO 9001:2008*, одобрена от *Lloyd's Register Quality Assurance*. От 2007 г. дружеството има внедрена HACCP система за оценка на риска. А от 2008 г. притежава Сертификат по система за управление на качеството и безопасността на храните - IFS, вер.6 , с което ставаме актуални в престижните международни търговски вериги. През 2016 г. Роса АД е сертифицирана от TUV за стандарт GMP+B4 за международен превоз на храни и фуражи. Тези сертификати се подновяват ежегодно. От 2017 г. Роса АД се сертифицира и по международния стандарт ISCC за устойчивост на въглеродните емисии при производство на суровини за биогорива. Сертификацията е одобрена от Балтик Контрол ЕООД.

2. Стопанска среда и влиянието ѝ върху дейността.

Стопанската 2018 г. се оказа още по- нестабилна в пазарно отношение от предходните. През 2018 г. се увеличиха просрочените несъбрани вземания от контрагенти. Продължи агресивността на големите вериги по отношение на сиването на продажните цени на основните потребителски стоки от първа необходимост с предлагането на такива от външния пазар с занижено качество но на ниски цени , отговарящи на покупателните способности на гражданите. Потреблението на масла продължи своя прогресивен спад. Продължиха сътресенията в малките и средните предприятия,породени от увеличения внос на стоки с конкурентни цени, което доведе и до значителен спад на натоварване на производствените мощности и сив в заетостта. Работодателите продължиха да страдат от липса на строго профилирани специалисти,ръководен персонал и изпълнителски кадри, а намерените такива често се оказваха с липса на професионални умения и компетентност, нереалистична самооценка и очаквания за реализация. Продължи използването на временно наети ниско квалифицирани работници срещу ниско заплащане във временно, работещи предприятия за производство и бутилиране на масла с неясен произход и качество. Цените на маслата

продължиха да изостават спрямо цените на предлаганите слънчогледови семена както от реколта 2017 г., така и от новата 2018 г. Стартовите цени, които бяха в порядъка от 540 до 550 лв. на тон не се задържаха дълго време и масовата продажба беше от 560 до 570 лв. за тон суровина. Надпреварата в цените беше вътрешно за България без участието на външните търговци. През цялата кампания реализацията на масла остана на нива, които бяха отново много ниски спрямо цените на суровината което доведе до много ниски финансови резултати. Посрещнахме новата кампания с затворени парични ресурси в стока ,но благодарение на правилната ни стратегия на пазара, голямата складова вместимост, значително увеличения собствен автотранспорт, гъвкавата структура за прием на суровина добре подготвените екипи за закупуване, окачествяване, извозване и прибиране успяхме за кратко време на вървящи цени да закупим суровина с много добри показатели.

3.Развитие през отчетния период на Роса АД.

3.1.Инвестиции. През 2018 г. бяха въведени в експлоатация „Разширение на складово стопанство от силосен тип“ и горивозарядната станция и пункта за обслужване на леки и товарни автомобили. Продължиха инвестициите в производствения сектор.Разширихме и преустроихме цеха за бутилиране на масла.Внедрени бяха нови линии за бутилиране на 5 и 10 литра, с което се увеличи производителността и се намали броя на работещите. Преустроена и дооборудвана беше и линията за 1 литър.Увеличена бе и вместимостта на резервоарите в същия цех с премахване на съществуващите и изграждане на нови. Изграден и пуснат в експлоатация беше и цех за пакетиране на пелети.

3.2. Производствения цикъл. През цялата година пресов цех работеше с много добре заготвено почистено и калибрирано семе благодарение на правилната експлоатация на внедрената технология на новата силосна база,но производството на сурови и рафинирани масла беше нахъсано и не се стигна до пълно натоварване на производствените мощности. Отлично се представиха служителите от приемните бази , транспортното звено и счетоводния отдел. Продължи производството и на студено пресовано нерафинирано слънчогледово масло,за директна консумация. Останалите звена на завода работеха на различни режими на натоварване без да се стига до нарушения в технологичната и трудовата дисциплина. Произведените продукти запазиха своите качествени показатели благодарение на редовния качествен контрол и опита на служителите и работниците.

3.3. Трудови ресурси. Увеличен беше броя на шофьорите и служителите в Транспортен отдел. Отворени бяха работни места в Търговски отдел. Поради въведения непрекъснат режим в цеховете за издуване на бутилки и за бутилиране на масла бяха назначени значителен брой оператори!

3.4.Социална политика:

- продължи да упражнява своята дейност столовата база към завода;
- раздаването на ваучери за храна по 60 лв. на месец ставаше редовно;
- продължи практиката заложенa в КТД, да се раздават три пъти годишно социални разходи в натура под формата на ваучери за храна на стойност 170 лв.;
- редовно се проведеха и безплатните медицински прегледи;
- продължи раздаването на безплатни работни облекла и предпазни средства;
- отношения между работодателя и работещите във фирмата са уредени с актуални КТД, лични трудови договори, и допълнителни споразумения към тях. Полагат се системни и резултатни грижи, чрез различни форми на обучение, за повишаване квалификацията на кадрите;
- извършени бяха редица подпомагания чрез дарения на физически лица и държавни учреждения в града и близките населени места.

3.5.Екология

При осъществяване на основните си дейности „Роса” АД се стреми да постигане съответствие с приложимите правни и други изисквания по отношение на опазването на околната среда. Фирмената политика по опазване на околната среда има за цел превенция и недопускане на инциденти, водещи до замърсяване на въздуха, водите и почвите, повишаване готовността на фирмата за действия при възникнали инциденти и повишаване на общественото доверие.

„Роса” АД има регистрация за извършване на дейности по третиране на отпадъци №15-РД-322-00 от 25.07.2014 г. съгл. Чл. 78, ал. 9 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), издадено от РИОСВ – гр. Шумен.

Има издаден регистрационен документ за събиране и транспортиране на отпадъци №15-РД-250-01 от 24.02.2014 г., по чл. 35, ал.3 и 5 от ЗУО, от същата РИОСВ.

Съгласно изискванията на **Наредбата за класификация на отпадъците** има утвърдени от РИОСВ **Работни листи за класификация на отпадъците** генерирани от дейността на фирмата.

Роса АД участва в колективна система по чл.14, ал.2, т. 2 от ЗУО и по чл.12, ал.1, т.1 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (НООО) и има сключен договор с „Екобулпак” АД за поемане на задължение по оползотворяване на отпадъците от опаковки.

Съгласно изискванията на **Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси** е изготвена **Оценка на безопасността на съхранението на ОХВ и смеси** в Роса АД.

Съгласно **Наредба №1 от 29 октомври 2008 г. за вида на превантивните и оздравителните мерки** в предвидените случаи от **Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети** (ЗОПОЕЩ) е изготвена **Оценка на случаите за непосредствена заплаха за екологични щети** в предприятието.

Разработен е **Аварийен план** на основание чл. 35 от **Закона за защита при бедствия**.

3.6.Качество

Съхранението на слънчогледовите семена целогодишно се съпътства от непрекъснат термоконтрол при подходящи метеорологични условия се прилага и активно вентилиране което благоприятства за качествено и продължително съхранение. Качеството на маслата за разглеждания период се запази на добро ниво. Не са регистрирани случаи на рекламации. Проверките, които редовно извършва БАБХ, сочат, че предлаганото на пазара олио с търговската марка РОСА е с постоянно добро качество, с характеристики на безопасен хранителен продукт. В резултат и на тези обстоятелства, то намира добър прием на територията на България и на чуждите пазари. Постоянно подържаните добро качество и безопасност се дължат на внедрените и точно прилагани системи за управление на качеството- ISO 9001-2008 , IFS -версия 6 и на системата за добри хигиенни практики и безопасност на храните-НАССР на безусловното спазване на разписаните технологични регламенти, системния лабораторен контрол и добрата технологична дисциплина на изпълнителските кадри.

4. Производствено технологично отношение:

- Закупуване на автоматична линия за издуване на бутилки с капацитет, покриващ мощностите на бутилиращата линия;
- Предстои изграждане на цех за резервни части

5. Анализ на дейността и финансовите резултати

НАИМЕНОВАНИЕ	Абрев.	Текуща година	Предходна година	абс. стойност	коэффициент	забележка / коментар
		Ст-ст	Ст-ст	промяна		
Финансов резултат	ФР	(64)	(15 146)	15 082	0.004	
Приходи от продажби	ПрП	93 803	97 765	(3 962)	0.959	
Разходи по дейността	РхД	92 547	111 651	(19 104)	0.829	
Собствен капитал	СК	4 129	4 193	(64)	0.985	
Пасиви	Пас	67 098	66 726	372	1.006	Дългоср. + краткоср.
Сума на реалните активи	СРАк	71 303	71 019	284	1.004	Сума на актив - невнесен капитал
Разходи за данъци	РД	166	(656)	822	(0.253)	
Краткотрайни активи	КА	34 700	37 551	(2 851)	0.924	
Краткосрочни задължения	КЗ	20 192	13 508	6 684	1.495	
Текущи задължения	ТЗ	50 350	56 675	(6 325)	0.888	Краткосрочни и текущи дългосрочни дългове
Краткосрочни вземания	КВз	24 377	17 681	6 696	1.379	
Парични средства	П	1 131	4 345	(3 214)	0.260	
Средна наличност на КМА	СНкма	12 359	32 341	(19 983)	0.382	(МЗкрая - МЗначало) / 2
Материални запаси	МЗ	9 192	15 525	(6 333)	0.592	
Показател за рентабилност						
Коефициент на рентабилност на ПРИХОДИТЕ ОТ ПРОДАЖБИТЕ	КРПП	(0.00)	(0.15)	0.15	0.004	ФР / ПрП
Коефициент на рентабилност на СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	КРСК	(0.02)	(3.61)	3.60	0.004	ФР / СК
Коефициент на рентабилност на ПАСИВИТЕ	КРПас	(0.00)	(0.23)	0.23	0.004	ФР / Пас
Коефициент на рентабилност на АКТИВИТЕ	КРАкт	(0.00)	(0.21)	0.21	0.004	ФР / СРАк
Показател за ефективност						
Коефициент на ефективност на РАЗХОДИТЕ	КЕР	1.01	0.88	0.13	1.149	Прих / (Разх + РД)
Коефициент на ефективност на ПРИХОДИТЕ	КЕП	0.99	1.14	(0.16)	0.864	Разх / Прих
Показател за ликвидност						
Коефициент на ОБЩА Ликвидност	КОЛ	1.72	2.78	(1.06)	0.618	КА / КЗ
Коефициент на БЪРЗА Ликвидност	КБЛ	1.26	1.63	(0.37)	0.775	(КА-МЗ) / КЗ
Коефициент на Незабавна Ликвидност	КНЛ	0.51	0.39	0.12	1.304	(КА-МЗ-КФА) / ТЗ
Коефициент на Абсолютна Ликвидност	КАЛ	0.02	0.08	(0.05)	0.293	П / ТЗ
Показател за фин. Автономност						
Коефициент на фин. Автономност	КФА	0.06	0.06	(0.00)	0.979	СК / Пас
Коефициент на задлъжнялост	КЗ	16.25	15.91	0.34	1.021	Пас / СК
Показател за обръщаемост на КМА						
Времетрае на 1 оборот, в дни	ВрО	47.43	119.09	(71.66)	0.398	СНкма * 360 / Прих
Брой на оборотите	БрО	7.59	3.02	4.57	2.511	Прих / СНкма
Заетост на КМА	ЗКМА	0.13	0.33	(0.20)	0.398	СНкма / Прих

6. Пазарно отношение:

В пазарно отношение дружеството ще продължи фирмената политика за поддържане на старите пазари и разкриване на нови въпреки ценовите сътресения. През 2019 г. дружеството ще продължи да развива пазарите си на бутилирано олио, предимно в Европейския съюз. Ще продължи търсенето на нови партньори от държави различни от Турция и Гърция. В същото време ще се продължи работа и със досегашните ни клиенти. Ще се търси постигането на добри средни цени за годината, както при закупуването на суровини и материали, така и при реализация

на стоката чрез максимално натоварване на производствените мощности и навременна реализация.

Непрекъснато се работи върху организацията на търговията, маркетинга и рекламата, подобряват се нивата на качествените показатели, на произвежданите продукти и да се работи върху снижаването на тяхната себестойност.

7.Рискове, свързани с финансовите инструменти

Рисковете, свързани с финансови инструменти са оповестени в пояснение 34 Рискове, свързани с финансовите инструменти.

8. Важни събития, настъпили след датата на съставянето на годишния отчет

Събитията след датата на баланса са са оповестени в пояснение 37 Събития след датата на баланса.

Дружеството не извършва собствена **изследователска дейност**, както и **трансфер на иновации**. През текущата година Дружеството не заделя средства за научни изследвания и разработки

II. Информация, изисквана на основание чл.187 д и чл. 247 от Търговския закон.

През отчетната 2018 г. няма промяна в собствеността на акциите на Роса АД, няма и изкупуване на собствени акции.

През 2018 г. Съвета на директорите продължава да е от пет члена. Общата сума на възнагражденията им за годината е 180 хил. лв.

Членове на Съвета на директорите към 31 декември 2018 г. са:

- 1.Иван Цвятков Иванов – Председател
- 2.Григор Цветков Иванов – член
- 3.Пламен Кирилов Даскалов – член
- 4.Ваня Йорданова Горчева – член
- 5.Бончо Драганов Рашков – член

Членове на Съвета на директорите притежават пряко 0.3% от акциите на дружеството и косвено–чрез дружеството „Роса М” АД 99.25%. През 2018 г. няма издавани нови акции на дружеството.

• Иван Цвятков Иванов

- ФМА АД – член на съвета на директорите и представител
- Роса М АД – член на съвета на директорите и представител
- Елена Груп ЕООД – управител и представител
- Фригоплод ЕООД – управител
- Топ Консерв ЕАД – член на съвета на директорите
- Елена груп ЕАД – член на съвета на директорите
- ИГ Холдинг АД – член на съвета на директорите и представител
- Пътинженерингстрой – Т ЕАД – член на съвета на директорите
- Буковет ЕООД – едноличен собственик на капитала и управител
- Елена Инвестмънт ЕООД – едноличен собственик на капитала
- Елена Рента Кар ЕООД – управител
- Лакираща къща ЕООД - управител

• Григор Цветков Иванов

- ИГ Холдинг АД – член на съвета на директорите и представител
- Пътинженерингстрой – Т ЕАД – член на съвета на директорите
- Евротур ЕАД - член на съвета на директорите и представител
- Кагабул ЕАД - член на съвета на директорите
- Пътперфект – Т ЕАД - член на съвета на директорите и зам.директор
- Пътни строежи – В. Търново АД - член на съвета на директорите

- Изгрев ЕАД - член на съвета на директорите и представител
- Сезони Т ЕАД - член на съвета на директорите и представител
- Евро Ойл ЕАД - едноличен собственик на капитала и член на съвета на директорите
- Про евро консулт ЕООД - едноличен собственик на капитала
- Сезони ЕООД - едноличен собственик на капитала
- Пътища ЕАД - член на съвета на директорите
- Виастрой АД - член на съвета на директорите
- Пътиженеринг АД - член на съвета на директорите
- Пътиженеринг - Русе АД - член на съвета на директорите

• **Пламен Кирилов Даскалов**

- ИГ Холдинг АД - член на съвета на директорите

• **Бончо Драганов Рашков**

- ФМА АД - член на съвета на директорите
- Елена Груп ЕАД - член на съвета на директорите

Дружеството няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон.

Роса АД няма финансови инструменти, които да са носители на рискове за финансовото състояние на дружеството.

Наличие на клонове на предприятието

Роса АД няма свои клонове.

29 март 2019 г.

гр. Попово

Изп. директор:

/Пл. Даскалов/

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите
на РОСА АД

Квалифицирано Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на РОСА АД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2018 г. и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, с изключение на възможния ефект от въпросите, описани в раздела от нашия доклад „База за изразяване на квалифицирано мнение“, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2018 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на квалифицирано мнение

До датата на приключване на одита не успяхме да се убедим както чрез преки потвърждения, така и чрез алтернативни процедури, в съществуването и оценката на оповестените във финансовия отчет на Търговски и други вземания с балансова стойност съответно 4 315 хил. лв. За посочените Търговски и други вземания съществуват индикации за обезценка, но към 31 декември 2018 г. Дружеството не е начислило провизия за обезценка в приложения финансов отчет. В резултат на това, ние не бяхме в състояние да оценим ефекта от непризнатата провизия за загуба от обезценка на просрочените вземания в приложения финансов отчет. Според нас Дружеството трябва да изчисли и отчете подходящ размер на провизия за обезценка на просрочените вземания в съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти. Тъй като непризнатата провизия може да окаже влияние върху началното салдо на търговски вземания и други вземания и съответно засяга определянето на резултатите от дейността, ние не бяхме в състояние да определим дали биха били необходими корекции на резултатите от дейността и на началното салдо на неразпределената печалба за 2018 г. Нашето мнение върху финансовия отчет за текущия период също беше модифицирано поради възможния ефект на този въпрос върху съпоставимостта на данните за текущия период и съответстващите данни.

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето квалифицирано мнение.

Съществена несигурност, свързана с предположението за действащо предприятие

Обръщаме внимание на Приложение 2 от финансовия отчет, в което се посочва, че към 31 декември 2018 г. Дружеството реализира текуща загуба в размер на 64 хил. лв. и краткосрочните пасиви на Дружеството превишават краткосрочните активи с 15 650 хил. лв. Както е посочено в Приложение 2, обстоятелствата, наред с останалите събития, факти и условия, оповестени в него, са индикатор, че е налице съществена несигурност, която би могла да породи значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Други въпроси

Финансовият отчет на Дружеството за предходния период, завършващ на 31 декември 2017 г., е бил одитиран от друг одитор, който е издал доклад от 5 април 2018 г. Докладът за предходния период е модифициран във връзка със съществена несигурност, свързана с предположението за действащо предприятие.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степеня, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Както е описано в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе, ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства относно балансовата стойност на Търговски и други вземания на Дружеството към 31 декември 2018 г. Съответно, ние не бяхме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа във връзка с този въпрос съществено неправилно докладване на финансовите показатели и съпътстващите оповестявания за този обект.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние извършихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансов отчет, съответства на финансовия отчет, върху който сме изразили квалифицирано мнение в едноименния раздел по-горе.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

3 юни 2019 г.

Марияна Николова
Регистриран одитор, отговорен за одита
гр. Варна, 9000, ул. „Тодор Димов“ № 25, ет. 4, ап. 11

Отчет за финансовото състояние към 31 декември

Активи	Пояс- нение	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи активи				
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	5	30 400	30 730	28 962
Нематериални активи	6	91	100	101
Инвестиционни имоти	8	5 510	1 870	1 959
Други финансови активи	7	4	4	4
Търговски заеми	14	-	-	375
Вземания от свързани лица	32			370
Активи по отсрочени данъци	9	598	764	108
Нетекущи активи		36 603	33 468	31 879
Текущи активи				
Материални запаси	10	9 192	13 700	47 331
Търговски и други вземания	11	12 307	10 409	9 953
Вземания от свързани лица	32	12 070	7 272	5 558
Активи класифицирани като държани за продажба	12	-	1 825	1 825
Парични средства	13	1 131	4 345	3 897
Текущи активи		34 700	37 551	68 564
Общо активи		71 303	71 019	100 443

Съставил:
 /Силвена Красиминова Петрова/
 Дата: 29 март 2019 г.

Изм. директор:
 Делян Кирилов Даскалов

Заверил:
 Марияна Николова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 42 представляват неразделна част от него.

З.гласно
 одиторски
 доказателства

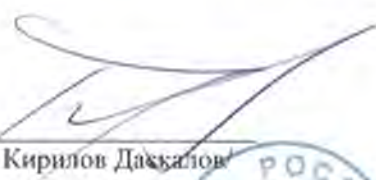
3 юни 2019

Отчет за финансовото състояние към 31 декември (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Собствен капитал				
Акционерен капитал	15.1	1 694	1 694	1 694
Резерви	15.2	4 814	4 814	4 814
Натрупана загуба		(2 379)	(2 315)	12 831
Общо собствен капитал		4 129	4 193	19 339
Пасиви				
Нетекущи пасиви				
Банкови заеми	18	6 791	3 626	4 432
Задължения по финансов лизинг	17	5 014	6 202	7 266
Задължения към свързани лица	32	4 700	-	-
Пенсионни и други задължения към персонала		243	223	-
Други задължения	16	76	100	132
Нетекущи пасиви		16 824	10 151	11 830
Текущи пасиви				
Банкови заеми	18	26 876	40 094	39 836
Търговски и други задължения	16	18 177	6 423	10 426
Задължения към свързани лица	32	1 241	6 253	15 797
Задължения по финансов лизинг	17	3 282	3 073	2 707
Задължения към персонала	19	707	660	464
Данъчни задължения	20	62	139	44
Пенсионни и други задължения към персонала		5	33	-
Текущи пасиви		50 350	56 675	69 274
Общо пасиви		67 174	66 826	81 104
Общо собствен капитал и пасиви		71 303	71 019	100 443

Съставил:
 /Силвена Красиминова Петрова/

Дата: 29 март 2019 г.

Изп. директор:
 /Пламен Кирилов Даскалов/

Заверил:
 Марияна Николова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

3 юни 2019 г.
 Съгласно одиторски доклад

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 42 представляват неразделна част от него.

Отчет за всеобхватния доход
 за годината, приключваща на 31 декември
 (представен в единен отчет)

	Пояс- нение	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.
Приходи от продажби	22	89 089	96 957
Други приходи	23	3 730	159
Разходи за материали	24	(31 045)	(51 466)
Разходи за външни услуги	25	(4 260)	(4 926)
Разходи за заплати и осигуровки на персонала	26	(5 648)	(5 223)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	5, 6, 8	(2 981)	(3 486)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи		(46 409)	(44 631)
Промени в наличностите на готовата продукция		(1 136)	1 031
Капитализирани разходи	28	984	649
Други разходи	27	(1 068)	(2 950)
Печалба/Загуба от оперативна дейност		1 256	(13 886)
Финансови разходи	29	156	117
Финансови приходи	30	(1 310)	(2 033)
Печалба преди данъци		102	(15 802)
Разходи за данъци върху дохода		(166)	656
Печалба за годината		(64)	(15 146)
Общ всеобхватен доход за годината		(64)	(15 146)

Съставил:
 /Силвена Красиминова Петрова/

Дата: 29 март 2019 г.

Изп. директор:
 /Делян Кирилов Даскалов/

Заверил:
 Марияна Николова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Съгласно одиторски доклад 3 юни 2019г.

Отчет за промените в собствения капитал
 за годината, приключваща на 31 декември

	Акционерен капитал	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Салдо към 1 януари 2017 г.	1 694	4 814	12 831	19 339
Печалба	-	-	(15 146)	(15 146)
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	(15 146)	(15 146)
Салдо към 31 декември 2017 г.	1 694	4 814	(2 315)	4 193
Салдо към 1 януари 2018 г.	1 694	4 814	(2 315)	4 193
Печалба	-	-	(64)	(64)
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	(64)	(64)
Салдо към 31 декември 2018 г.	1 694	4 814	(2 379)	4 129

Съставил:
 /Силвена Красиминова Петрова/
 Дата: 29 март 2019 г.

Изп. директор:
 /Тиламен Кирилов Даскалов/

Заверил:
 Марияна Николова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

0822 Марияна Николова
 Регистриран одитор

Съгласно одиторски доклад 3 юни 2019г.

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 42 представляват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци
 за годината, приключваща на 31 декември

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	101 578	99 511
Плащания към доставчици	(79 951)	(79 889)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(5 020)	(4 511)
Плащания за данък върху дохода	-	-
Изплатени други данъци, нетно	(1 635)	4 043
Други постъпления/плащания от оперативна дейност, нетно	(2 223)	(1 421)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	<u>12 749</u>	<u>17 733</u>
Инвестиционна дейност		
Постъпления, свързани с продажба на имоти, машини и съоръжения	(1 139)	(2 086)
Плащания, свързани с продажба на имоти, машини и съоръжения	-	45
Предоставени заеми	(426)	(1 643)
Постъпления от предоставени заеми	-	1 300
Постъпления, свързани с лихви	17	26
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	<u>(1 548)</u>	<u>(2 358)</u>
Финансова дейност		
Постъпления от получени заеми	9 811	7 661
Плащания по получени заеми	(20 007)	(18 487)
Плащания по финансов лизинг	(3 084)	(2 139)
Плащания на лихви	(1 150)	(1 370)
Постъпления от емитиране на дялове	-	-
Други плащания за финансова дейност, нетно	(87)	(116)
Нетен паричен поток от финансова дейност	<u>(14 517)</u>	<u>(14 451)</u>
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	<u>(3 316)</u>	<u>924</u>
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	4 346	3 897
Печалба/загуба от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти	101	(476)
Пари и парични еквиваленти в края на годината	<u>1 131</u>	<u>4 345</u>

Съставил:
 /Силвена Красиминова Петрова/

Дата: 29 март 2019 г.

Изп. директор:
 /Пламен Кирилов Даскалов/

Заверил:
 Марияна Николова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Пояснения към финансовия отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на Роса АД е изкупуване и преработка на слънчоглед и други земеделски култури; производство на растителни масла, слънчогледов експелер, брикети от слънчогледова люспа, мастни киселини; търговска дейност в страната и чужбина, както и всяка дейност незабранена от закона.

Седалище и адрес на регистрация: гр. Попово, ул. Алеко Константинов № 4

Роса АД се управлява и представлява от изпълнителния директор Пламен Кирилов Даскалов.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв. или хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2017 г.), освен ако не е посочено друго.

Ръководството носи отговорност за съставянето и достоверното представяне на информацията в настоящия финансов отчет.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие, въпреки че към 31 декември 2018 г. Дружеството реализира текуща загуба в размер на 64 хил. лв. и краткосрочните пасиви на Дружеството превишават краткосрочните активи с 15 650 хил. лв.

Тези индикации показват наличието на съществена несигурност, която може да породи значително съмнение относно възможността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на собствениците и други източници на финансиране. Тези индикации се отразяват и на обстоятелството, че Дружеството може да не бъде състояние да реализира активите си и да изпълнява своите задължения в нормалния ход на стопанската си дейност.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет Ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на цялата налична информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството Ръководството очаква, че Дружеството ще има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 01 януари 2018 г.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1.01.2018 г.:

МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

МСФО 9 „Финансови инструменти“ заменя МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на

финансови активи, както и нов модел на очакваните кредитни загуби за обезценка на финансови активи.

При прилагането на МСФО 9 Дружеството е използвало преходното облекчение и е избрало да не преизчислява предходни периоди. Разлики, възникващи от прилагането на МСФО 9, във връзка с класификация, оценяване и обезценка се признават в неразпределената печалба.

МСФО 9 съдържа и нови изисквания относно счетоводното отчитане на хеджирането. Новите изисквания имат за цел да доближат отчитането на хеджирането по-близо до дейностите на Дружеството по управление на риска, като се увеличи допустимият обхват както на хеджираните позиции, така и на хеджиращите инструменти и се представи по-принципен подход за оценяване на ефективността на хеджирането. Дружеството прилага новите изисквания за отчитане на хеджирането за бъдещи периоди и всички хеджиращи взаимоотношения могат да бъдат разглеждани като продължаващи хеджиращи взаимоотношения.

Прилагането на МСФО 9 е засегнало следните области:

Класификация и оценяване на финансовите активи на Дружеството

Ръководството държи повечето финансови активи, за да събира свързаните с тях договорни парични потоци.

Оценъчна категория			Ефекти от прилагане на МСФО 9			
Финансов и активи съгласно МСС 39	Финансови активи съгласно МСФО 9	Салдо 31 декември 2017 г. МСС 39	Рекласификация	Очаквани кредитни загуби/Преценка	Салдо 1 януари 2018 г. МСФО 9	
Нетекущи финансови активи						
Инвестиции в Дружества	На разположение за продажба	Справедлива стойност през печалба или загуба	4	-	-	4
			4	-	-	4
Текущи финансови активи						
Кредити и вземания от клиенти	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	21 030	-	-	21 030
			21 030	-	-	21 030

Обезценка на финансови активи по модела на очакваните кредитни загуби

Моделът на очакваните кредитни загуби има ефект върху търговските вземания на Дружеството, както и върху дълговите инструменти, които преди са били класифицирани в категориите държани до падеж или на разположение за продажба. За активи по договор, произтичащи от МСФО 15 и за търговски вземания Дружеството прилага опростен подход за признаване на очакваните кредитни загуби, тъй като те не съдържат съществен компонент на финансиране.

На тази база Ръководството на Дружеството установява, че не е необходима обезценка на търговските вземания.

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

МСФО 15 “Приходи от договори с клиенти” и свързаните разяснения към МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” (наричан по-нататък МСФО 15) заместват МСС 18 „Приходи”, МСС 11 „Договори за строителство”, както и няколко разяснения свързани с приходите. Новият стандарт е приложен ретроспективно без преизчисление, като не е установен съществен кумулативният ефект от първоначалното прилагане му прилагане. В съответствие с преходните разпоредби, МСФО 15 е приложен само към договори, които не са приключени към 1 януари 2018 г.

МСС 40 “Инвестиционни имоти” (изменен) – Трансфер на инвестиционни имоти в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

Изменението пояснява, че трансфер от и към инвестиционни имоти може да се извърши, само ако има промяна в използването на имотите, която се дължи на обстоятелството дали тези имоти започват или спират да отговарят на дефиницията за инвестиционен имот.

КРМСФО 22 “Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

Разяснението дава насоки как да се отчитат авансови постъпления или плащания съответно на непарични активи или непарични пасиви преди дружеството да е признало свързания с тях актив, разход или приход. Датата на сделката за целите на определяне на обменния курс е датата на първоначалното предплащане за непаричен актив или за пасив по отсрочени приходи. Ако има няколко авансови плащания или постъпления, за всяко отделно плащане се определя дата на сделката.

Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г., в сила от 1 януари 2018 г., приети от ЕС

- МСФО 1 „Прилагане за първи път на МСФО“ – Премахване на краткосрочните освобождавания за предприятия, които прилагат за първи път МСФО, относно преминаване към МСФО 7, МСС 19 и МСФО 10, които вече не са приложими.
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“ – Оценяване на асоциирано или съвместно предприятие по справедлива стойност. Изменението пояснява, че изборът от страна на организации с рисков капитал, съвместни фондове, тръстове и подобни организации да оценяват инвестициите в асоциирани или съвместни предприятия по справедлива стойност през печалбата или загубата следва да се извършва отделно за всяко асоциирано или съвместно предприятие при първоначално признаване.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани *нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството*. Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството, е представена по-долу.

Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

МСФО 9 „Финансови инструменти“ (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране, в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 16 „Лизинг” в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

МСС 19 „Доходи на наети лица“ (изменен) – Промяна в плана, съкращаване или уреждане - в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

КРМСФО 23 “Несигурност относно отчитането на данък върху дохода” в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

Годишни подобрения на МСФО 2015-2017 г., в сила от 1 януари 2019 г., все още не са приети от ЕС

Тези изменения включват незначителни промени в:

- МСФО 3 "Бизнес комбинации" - дружеството преоценява предишния си дял в съвместно контролирана дейност, когато придобие контрол върху дейността.
- МСФО 11 "Съвместни предприятия" - дружеството не преоценява предишния си дял в съвместно контролирана дейност, когато придобие съвместен контрол върху дейността.
- МСС 12 "Данъци върху дохода" - дружеството отчита всички данъчни последици от плащанията на дивиденди по същия начин както самите тях.

МСС 23 "Разходи по заеми" - дружеството третира като част от общите заеми всеки заем първоначално взет за разработване на актив, когато активът е готов за планираната употреба или продажба.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Дружеството прие да представя отчета за всеобхватния доход в единен отчет. В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет

и това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

4.3. Промени в счетоводната политика и грешки

Възприетата счетоводна политика е последователна с прилаганата през предходната година.

Грешки по смисъла на МСС8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Предприятието коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез: преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в който е възникнала грешка; в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване със задна дата, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

4.4. Отчетна валута

Съгласно изискванията на българското счетоводно законодателство Дружеството води счетоводство и съставя финансовите си отчети в национална валута на Република България – български лев. От 1 януари 1999 г. българският лев е с фиксиран курс към еврото: 1.95583 лева за 1 евро. Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс към датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние.

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.5. Приходи

За да определи дали и как да признае приходи, Дружеството използва следните 5 стъпки:

- 1 Идентифициране на договора с клиент
- 2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
- 3 Определяне на цената на сделката
- 4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
- 5 Признание на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Дружеството удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки или услуги на своите клиенти.

Приходи, които се признават с течение на времето

Предоставяне на услуги

Приходите от предоставени услуги се признават, когато контролът върху ползите от предоставените услуги е прехвърлен върху ползвателя на услугите. Приход се признава с течение на времето на база изпълнение на отделните задължения за изпълнение.

Приходи, които се признават към определен момент

Продажба на стоки

Приходът от продажба на стоки се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача контрола върху предоставените стоки. Счита се, че контролът се прехвърля на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективната лихва.

Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

Приходи от финансиране

Първоначално финансиранятията се отчитат като приходи за бъдещи периоди (финансиране), когато има значителна сигурност, че Дружеството ще получи финансирането и ще изпълни условията, при които то е отпуснато. Финансиране, целящо да обезщети Дружеството за текущо възникнали разходи се признава като приход в същия период, в който са възникнали разходите. Финансиране, целящо да компенсира Дружеството за направени разходи по придобиване на

активи, се признава като приход от финансиране пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити с полученото финансиране.

4.6. Активи и пасиви по договори с клиенти

Дружеството признава активи и/или пасиви по договор, когато една от страните по договора е изпълнила задълженията си в зависимост от връзката между дейността на предприятието и плащането от клиента. Дружеството представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като вземане. Вземане е безусловното право на предприятието да получи възнаграждение.

Пасиви по договор се признават в отчета за финансовото състояние, ако клиент заплаща възнаграждение или дружеството има право на възнаграждение, което е безусловно, преди да е прехвърлен контрола върху стоката или услугата.

Дружеството признава активи по договор, когато задълженията за изпълнение са удовлетворени и плащането не е дължимо от страна на клиента. Актив по договор е правото на предприятието да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които предприятието е прехвърлило на клиент.

Последващо Дружеството определя размера на обезценката за актив по договора в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти.

4.7. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Дружеството отчита два вида разходи, свързани с изпълнението на договорите за доставка на услуги/стоки/с клиенти: разходи за сключване/постигане на договора и разходи за изпълнение на договора. Когато разходите не отговарят на условията за разсрочване съгласно изискванията на МСФО 15, същите се признават като текущи в момента на възникването им като например не се очаква да бъдат възстановени или периодът на разсрочването им е до една година.

Следните оперативни разходи винаги се отразяват като текущ разход в момента на възникването им:

- Общи и административни разходи (освен ако не са за сметка на клиента);
- Разходи за брак на материални запаси;
- Разходи, свързани с изпълнение на задължението;
- Разходи, за които предприятието не може да определи, дали са свързани с удовлетворено или неудовлетворено задължение за изпълнение.

4.8. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата/отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред Финансови разходи.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е средно претеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Дружеството, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.9. Нематериални активи

Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за всеобхватния доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

Група	Години
Програмни продукти	7
Сертификати по ИСО	7
Други нематериални активи	3-20

Разходите за амортизация са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Амортизация на нефинансови активи”.

Разходите по разработването на нематериални активи, които не отговарят на критериите за капитализиране, се признават в момента на възникването им.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за всеобхватния доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.10. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на Имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

Група	Години
Сгради	25 -30
Машини и оборудване	3- 6
Съоръжения	25
Автомобили	4- 8
Транспортни средства, без автомобили	10
Компютърна техника	2
Стопански инвентар	2- 10
Други	6

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за всеобхватния доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.11. Отчитане на лизинговите договори

Дружеството е лизингополучател по договори за лизинг.

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

4.12. Инвестиционни имоти

Дружеството отчита като инвестиционни имоти земя, сгради и съоръжения, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на цената на придобиване.

През 2017 г. инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти се отчитат по тяхната себестойност, намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка. Амортизацията на инвестиционните имоти се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на сградите, който е 25 години.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовия отчет на Дружеството, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Дружеството да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

През 2018 г. Ръководството на Дружеството преценява, че може надеждно да оцени справедливата стойност на инвестиционните имоти на непрекъсната основа и избира модела на справедливата стойност. От 2018 г. след първоначалното им признаване, Дружеството оценява всички свои инвестиционни имоти по тяхната справедлива стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за печалбата или загубата съответно на ред Приходи от продажби и ред Други разходи, и се признават, както е описано в пояснение 8 Инвестиционни имоти.

Дружеството отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното

освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в отчета за всеобхватния доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

4.13. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.14. Финансови инструменти съгласно МСФО 9, считано от 1 януари 2018 г.

Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи, финансови приходи или други финансови позиции с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Последващо оценяване на финансовите активи

Процентите на очакваните загуби се основават на профилите на плащанията за продажби за период от 12 месеца преди 31 декември 2018 г., както и на съответните исторически кредитни загуби, настъпили през този период. Историческите стойности на загубите се коригират, за да отразяват текущата и прогнозната информация за макроикономическите фактори, които влияят върху способността на клиентите да уреждат вземанията.

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- дружеството управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да **събира техните договорни парични потоци**;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Дружеството класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти/ паричните средства, търговските и други вземания.

- **Търговски вземания**

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци“ или бизнес модел „държани за събиране и продажба“, както и финансови активи, чиито договорни парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Всички деривативни финансови инструменти се отчитат в тази категория с изключение на тези, които са определени и ефективни като хеджиращи инструменти и за които се прилагат изискванията за отчитане на хеджирането (виж по-долу).

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котирани цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дружеството отчита финансовите активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако активите отговарят на следните условия:

- Дружеството управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи, за да събира договорни парични потоци **и да ги продава;** и Съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихви върху непогасената сума на главницата.

Обезценка на финансовите активи

Новите изисквания за обезценка съгласно МСФО 9, използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“, който замества „модела на понесените загуби“, представен в МСС 39.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски вземания, активи по договори, признати и оценявани съгласно МСФО 15, както и кредитни ангажименти и някои договори за финансова гаранция (при емитента), които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Дружеството разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Дружеството и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Търговски и други вземания

Дружеството използва **опростен подход** при отчитането на търговските и други вземания, както и на активите по договор и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Дружеството използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен

план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на клиентите по индустрии и срочна структура на вземанията и използвайки матрица на провизиите.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дружеството признава очакваните 12-месечни кредитни загуби за финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Дружеството разглежда и показатели като неблагоприятни промени в дейността, икономически или финансови условия, които могат да засегнат способността на издателя на капиталовия инструмент и/или кредитополучателя да изпълни задълженията си по дълга или неочаквани промени в оперативните резултати на емитента и/или заемополучателя.

Ако някой от тези показатели води до значително увеличение на кредитния риск на инструментите, Дружеството признава за тези инструменти или този клас инструменти очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента.

Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват получени заеми, задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Дружеството не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

4.15. Финансови инструменти, съгласно МСС 39, до 31 декември 2017 г.

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за всеобхватния доход на редове „Финансови разходи”, „Финансови приходи” или „Други финансови позиции”, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за всеобхватния доход на ред „Други разходи”.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа, различни от кредити и вземания. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Дружеството е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. При наличието на обективни доказателства за обезценка на инвестицията на базата на кредитен рейтинг, финансовите активи се оценяват по настояща стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията, включително загубата от обезценка, се признават в печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи”. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи” или „Финансови приходи”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел краткосрочно подпомагане на дейността на Дружеството.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.16. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, незавършено производство и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.17. Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Дружеството възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Пасиви се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в отчета за финансовото състояние, само ако са директно свързани с групата за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им.

4.18. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, виж пояснение 4.23 Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.19. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрачаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.20. Собствен капитал, резерви

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички трансакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.21. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Задължения към персонал и осигурителни организации се класифицират задължения на предприятието по повод на минал труд положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. В предприятието има действащ Колективен трудов договор, в който са договорени по-високи по размер обезщетения при пенсиониране в зависимост от броя прослужени години трудов стаж в Роса АД. Размер и условия на плащанията при пенсиониране и/или заболяване, съгласно Колективния трудов договор В Дружеството са както следва:

- До 10 години трудов стаж в предприятието – три брутни работни заплати;
- От 10 до 15 години трудов стаж в предприятието – седем брутни работни заплати;
- От 15 до 20 години трудов стаж в предприятието – осем брутни работни заплати;
- От 20 до 25 години трудов стаж в предприятието – девет брутни работни заплати;
- Над 25 години трудов стаж в предприятието – десет брутни работни заплати.

Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 Доходи на наети лица на база на

прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Дружеството не е разработвало и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очакван ръст на заплатите и смъртност. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

4.22. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например правни спорове.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.23. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.24.

Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.24. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. бележка 4.13). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснение 4.10. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

5. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

	Земи	Сгради	Маши- ни и оборуд ване	Съоръ- жения	Транс- портни средства	Други дълго- трайни активи	Активи в процес на придо- биване	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2018 г.	916	4 785	4 498	3 698	19 538	848	10 334	44 617
Новопридобити активи	4	2 521	940	6 343	2 005	127	1 049	12 989
Отписани активи	-	-	-	-	-	-	(10 286)	(10 286)
Рекласифицирани към	(61)	-	-	-	-	-	-	(61)
Инвестиционни имоти								
Салдо към 31 декември 2018 г.	859	7 306	5 438	10 041	21 543	975	1 097	47 259
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2018 г.	-	(1 555)	(3 732)	(1 333)	(6 507)	(760)	-	(13 887)
Начислена амортизация	-	(216)	(269)	(224)	(2 232)	(31)	-	(2 972)
Салдо към 31 декември 2018 г.	-	(1 771)	(4 001)	(1 557)	(8 739)	(791)	-	(16 859)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	859	5 535	1 437	8 484	12 804	184	1 097	30 400
	Земи	Сгради	Маши- ни и оборуд ване	Съоръ- жения	Транс- портни средства	Други дълго- трайни активи	Активи в процес на придо- биване	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2017 г.	916	4 699	4 449	3 683	17 216	813	8 109	39 885
Новопридобити активи	-	86	49	15	3 225	35	7 264	10 674
Отписани активи	-	-	-	-	(903)	-	(5 039)	(5 942)
Салдо към 31 декември 2017 г.	916	4 785	4 498	3 698	19 538	848	10 334	44 617
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2017 г.	-	(1 372)	(3 341)	(1 187)	(4 286)	(737)	-	(10 923)
Начислена амортизация	-	(183)	(391)	(146)	(2 644)	(23)	-	(3 387)
Отписани активи	-	-	-	-	423	-	-	423
Салдо към 31 декември 2017 г.	-	(1 555)	(3 732)	(1 333)	(6 507)	(760)	-	(13 887)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	916	3 230	766	2 365	13 031	88	10 334	30 730
Балансова стойност към 1 януари 2017 г.	916	3 327	1 108	2 496	12 930	76	8 109	28 962

Имоти, машини, съоръжения и оборудване с балансова стойност в размер на 15 118 хил. лв. са заложили като обезпечения в полза на Банка ДСК ЕАД, Сосиете Женерал Експресбанк АД, Обединена българска банка АД, Сибанк ЕАД и Банка Пиреос България АД.

6. Нематериални активи

	Права ‘000 лв.	Програмни продукти и лицензи ‘000 лв.	Други дълго- трайни активи ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2018 г.	291	22	27	340
Салдо към 31 декември 2018 г.	291	22	27	340
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2018 г.	(199)	(14)	(27)	(240)
Начислена амортизация	(8)	(1)	-	(9)
Салдо към 31 декември 2018 г.	(207)	(15)	(27)	(249)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	84	7	-	91

	Права ‘000 лв.	Програмни продукти и лицензи ‘000 лв.	Други дълго- трайни активи ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2017 г.	291	13	27	331
Новопридобити активи	-	9	-	9
Салдо към 31 декември 2017 г.	291	22	27	340
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2017 г.	(192)	(11)	(27)	(230)
Начислена амортизация	(7)	(3)	-	(10)
Салдо към 31 декември 2017 г.	(199)	(14)	(27)	(240)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	92	8	-	100
Балансова стойност към 1 януари 2017 г.	99	2	-	101

7. Други финансови активи

	Прите- жание в %	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Екобулпак АД	0.31	2	2	2
Други инвестиции	-	2	2	2
Балансова стойност		4	4	4

8. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват имоти, които се намират в гр. Попово, Търговище, Варна и София, които се държат с цел получаване на приходи от наем.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

Модел на цена на придобиване	Сгради МСС16 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност		
Салдо към 1 януари 2017 г.	2 441	2 441
Новопридобити активи	-	-
Салдо към 31 декември 2017 г.	2 441	2 441
Амортизация		
Салдо към 1 януари 2017 г.	(482)	(482)
Начислена амортизация	(89)	(89)
Салдо към 31 декември 2017 г.	(571)	(571)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	1 870	1 870
Балансова стойност към 1 януари 2017 г.	1 959	1 959

Модел на справедлива стойност	Сгради МСС16 ‘000 лв.	Сгради МСС40 ‘000 лв.	Земи МСС40 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2018 г.	2 441	-	-	2 441
Преоценка през 2018 г.	-	2 547	1032	3 579
Трансфери към МСС40	(2 441)	1 870	-	(571)
Прехвърлени от Имоти, машини, съоръжения и оборудване	-	-	61	61
Салдо към 31 декември 2018 г.	-	4 417	1 093	5 510
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2018 г.	(571)	-	-	(571)
Трансфери към МСС40	571	-	-	571
Салдо към 31 декември 2018 г.	-	-	-	-
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	-	4 417	1 093	5 510

Инвестиционни имоти с балансова стойност в размер на 2 714 хил. лв. са заложили като обезпечения в полза на Банка ДСК ЕАД и Сосиете Женерал Експресбанк АД.

Приходите от наеми за 2018 г., възлизащи на 246 хил. лв. (2017 г.: 223 хил. лв.), са включени в отчета за печалбата или загубата на ред Приходи от продажби.

9. Активи по отсрочени данъци

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

	1 януари 2018	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2018
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	(564)	82	(482)
Търговски и други вземания	75	-	75
Материални запаси	159	(152)	7
Слаба капитализация	155	23	178
Компенсирани отпуски	25	4	29
Пенсионни и други задължения към персонала	26	(1)	25
Доходи на физически лица	1	1	2
Данъчни загуби	887	(123)	764
	764	(166)	598
Отсрочени данъчни активи	1 328		1 080
Отсрочени данъчни пасиви	(564)		(482)
Признати като:			
Нетно отсрочени данъчни активи	764		598

	1 януари 2017	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2017
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Имоти, машини и съоръжения и Инвестиционни имоти	61	(625)	(564)
Търговски и други вземания	32	43	75
Материални запаси	-	159	159
Слаба капитализация	-	155	155
Компенсирани отпуски	14	11	25
Пенсионни и други задължения към персонала	1	25	26
Доходи на физически лица	-	1	1
Данъчни загуби	-	887	887
	108	656	764
Отсрочени данъчни активи	108		1 328
Отсрочени данъчни пасиви	-		(564)
Признати като:			
Нетно отсрочени данъчни активи	108		764

10. Материални запаси

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Материали	2 155	8 786	42 979
• отчетна стойност	2 258	9 887	-
• обезценка	(70)	(1 101)	-
Продукция	3 646	4 830	4 348
• отчетна стойност	-	5 315	-
• обезценка	-	(485)	-
Стоки	3 391	84	4
	9 192	13 700	47 331

Като обезпечения в полза на „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД, „Банка ДСК“ ЕАД и „Сибанк“ ЕАД в регистъра на особените залози са вписани Краткотрайни материални запаси – слънчогледово семе и продукцията на обща стойност 32 100 хил. лв.

Към края на периода материалните запаси са оценени по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на направената обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност е призната като разход за периода на обезценката в отчета за печалбата или загубата, виж бележка 27 Други разходи.

11. Текущи търговски и други вземания

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Търговски вземания	10 402	9 381	2 175
• отчетна стойност	10 767	9 746	2 478
• обезценка	(365)	(365)	(303)
Данъчни вземания	683	16	4 625
Вземания по съдебни спорове	404	404	456
• отчетна стойност	425	425	474
• обезценка	(21)	(21)	(18)
Предоставени аванси	506	505	2 588
Разходи за бъдещи периоди	282	46	52
Вземаия от подотчетни лица	11	10	10
Вземания свързани с депозити	19	32	27
Други	-	15	20
	12 307	10 409	9 953

Всички търговски вземания на Дружеството са прегледани относно индикации за обезценка чрез модела на очакваната обезценка. За анализа се използва матрицата на провизиите.

Ръководството на Дружеството счита, че стойността, по която търговските и другите вземания са представени в отчета за финансовото състояние съответства на тяхната справедлива стойност към 31 декември 2018 г. и 2017 г.

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

12. Активи класифицирани като държани за продажба

През 2017 г. Дружеството отчита в групата на Активите, предназначени за продажба - имот, придобит по стопански начин през 2015 г., намиращ се в гр. Търговище с балансова стойност в размер на 1 825 хил. лв.

През 2018 г. Дружеството преценява, че класифицирания като държан за продажба актив вече не изпълнява критериите съгласно параграфи 7- 9 от МСФО 5 Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности и прекратява класифицирането на актива като такъв. Активът е класифициран като стока.

13. Парични средства

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
В лева, в т.ч.	709	3 128	257
• блокирани парични средства	-	2 935	-
Във валута	422	1 217	3 640
Общо балансова стойност	1 131	4 345	3 897

14. Предоставени търговски заеми:

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи търговски заеми, в т.ч.:	-	-	375
• отчетна стойност	375	375	375
• обезценка	(375)	(375)	-
Общо балансова стойност	-	-	375

15. Собствен капитал

15.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 846 803 бр. напълно платени акции с номинална стойност в размер на 2 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

Списъкът на основните акционери на Дружеството е представен, както следва:

	31 декември 2018 акции	31 декември 2018 %	31 декември 2017 акции	31 декември 2017 %	31 декември 2016 акции	31 декември 2016 %
РОСА-М АД	840 442	99.25	840 442	99.25	840 442	99.25
Физически лица	6 361	0.75	6 361	0.75	6 361	0.75
	846 803	100.00	846 803	100.00	846 803	100.00

15.2. Резерви

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Законови резерви	423	423	423
Преоценка на нетекущи активи	258	258	258
Други резерви	4 133	4 133	4 133
Общо резерви към 31 декември	4 814	4 814	4 814

Резервите на Дружеството са формирани от печалби от минали години съгласно проведено Общо събрание на акционерите.

16. Търговски и други задължения

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи			
Финансиране, в т.ч.	76	100	132
• Финансиране от МЗ	-	17	41
• Безвъзмездно право на строеж	76	83	91
Общо нетекущи	76	100	132
Текущи			
Получени аванси	13 205	410	173
Задължения към контрагенти	4 906	5 940	10 181
Финансиране, в т.ч.	24	32	67
• САПАРД	-	8	43
• Финансиране от МЗ	17	17	17
• Безвъзмездно право на строеж	7	7	7
Неизплатени командировъчни разходи	42	41	5
Общо текущи	18 177	6 423	10 426
Общо Търговски и други задължения	18 253	6 523	10 558

17. Задължения по финансов лизинг

Дружеството отчита общо 35 /тридесет и пет/ договора за финансов лизинг, като 5 /пет / от тях са сключени през 2018 г. Чрез тези договори дружеството е придобило транспортни средства. Активите са включени в статия “Имоти, машини и съоръжения”.

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени както следва:

	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
31 декември 2018 г.			
Лизингови плащания	3 411	5 130	8 541
Дисконтиране	(129)	(116)	(245)
Нетна настояща стойност	3 282	5 014	8 296
31 декември 2017 г.			
Лизингови плащания	3 247	6 375	9 622
Дисконтиране	(174)	(173)	(347)
Нетна настояща стойност	3 073	6 202	9 275
31 декември 2016 г.			
Лизингови плащания	2 923	7 518	10 441
Дисконтиране	(216)	(252)	(468)
Нетна настояща стойност	2 707	7 266	9 973

18. Банкови заеми

18.1. Заеми, отчитани по амортизирана стойност

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи банкови заеми	6 791	3 626	4 432
Текущи банкови заеми	26 876	40 094	39 836
Общо банкови заеми	33 667	43 720	44 268

Аналитично банковите заеми могат да се представят по следния начин:

Банков кредит (кредитна линия) :

- Име на кредитора – Банка ДСК ЕАД
- Договор от дата – 05.09.2017 г.
- Падеж – 31.08.2019 г.
- Усвоена част – 11 400 хил. лв.
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева)
- Лихва: 1 м. EURIBOR + 1.7%
- Обезпечение: договорена ипотека на недвижимо имущество и особен залог върху движимо имущество и материални запаси. Залог на настоящи и бъдещи вземания по настоящи и бъдещи сметки на „РОСА“ АД

Банков кредит (кредитна линия) :

- Име на кредитора – ОББ АД
- Договор от дата – 29.08.2017 г.
- Падеж – 30.06.2021 г.
- Усвоена част – 7 551 хил. лв.
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева)
- Лихва: РЛП ОББ + 1.6%
- Обезпечение: договорена ипотека на недвижимо имущество и особен залог върху движимо имущество и материални запаси. Ипотека върху недвижими имоти на Елена Груп ЕООД. Особен залог върху съвкупност от вземания на обща стойност 4 000 хил. лв.

Банков кредит (кредитна линия и овърдрафт) :

- Име на кредитора – SG Експерсбанк АД
- Договор от дата – 31.01.2018 г.
- Падеж – 31.03.2019 г.
- Усвоена част – 8 265 хил. лв.
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева)
- Лихва: РЛП + 1.8%
- Обезпечение: договорена ипотека на недвижимо имущество и особен залог върху движимо имущество и материални запаси. Ипотека върху недвижими имоти на Топ консерв ЕАД. Особен залог върху настоящи и бъдещи вземания по сметки на Роса АД.

Банков кредит (кредитна линия и овърдрафт) :

- Име на кредитора – Банка Пиреос България АД
- Договор от дата – 20.06.2016 г.
- Падеж – 30.07.2019 г.
- Усвоена част – 2 818 хил. лв.
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева)
- Лихва: РЛП + 2,2%
- Обезпечение : Ипотека върху имот „Силозна база“, собственост на Роса АД в гр. Попово. Особен залог върху машини и оборудване собственост на Роса АД; Особен залог върху настоящи и бъдещи вземания по сметки на Роса АД открити в Банка Пиреос България

Банков кредит (инвестиционен) :

- Име на кредитора – Банка Пиреос България АД
- Договор от дата – 20.06.2016 г.
- Падеж – 30.06.2023 г.
- Усвоена част – 3 626 хил. лв.
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева)
- Лихва: РЛП + 2.2%
- Обезпечение : Ипотека върху имот „Силозна база“, собственост на Роса АД в гр. Попово. Особен залог върху машини и оборудване собственост на Роса АД; Особен залог върху настоящи и бъдещи вземания по сметки на Роса АД открити в Банка Пиреос България.

19. Задължения към персонал

	2018	2017	2016
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Задължения към персонала на Дружеството, в т.ч.	536	504	356
• начислени във връзка с компенсируеми отпуски	233	209	112
Задължения за осигуровки, в т.ч.	171	156	108
• начислени във връзка с компенсируеми отпуски	54	43	22
Общо балансова стойност	707	660	464

20. Данъчни задължения

	2018	2017	2016
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Данък върху разходите	30	35	-
Данък върху доходите на физическите лица	27	28	21
Данък върху добавената стойност	5	76	23
Общо балансова стойност	62	139	44

21. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Дружеството е осъществило следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- Дружеството е придобило нетекущи активи по договори за финансов лизинг в размер на 1 642 хил. лв.

22. Приходи от продажби

	2018	2017
	'000 лв.	'000 лв.
Продукция	34 078	50 469
Стоки	47 873	43 051
Услуги	7 138	3 437
Общо балансова стойност	89 089	96 957

Виж 8 Инвестиционни имоти.

23. Други приходи

	2018	2017
	'000 лв.	'000 лв.
Преоценка на инвестиционни имоти	3 579	-
Печалба от продажба на нетекущи активи, в т.ч.:	48	-
• приходи от продажба на нетекущи активи	359	-
• балансова стойност на продадените нетекущи активи	(311)	-
Приходи от финансиране за дълготрайни активи	32	67
Печалба от продажба на материали, в т.ч.:	17	12
• приходи от продажба на материали	64	28
• балансова стойност на продадените материали	(47)	(16)
Други приходи	55	80
Общо балансова стойност	3 730	159

24. Разходи за материали

	2018	2017
	‘000 лв.	‘000 лв.
Основни материали за производство	24 076	46 881
Горивни и смазочни материали	4 503	2 356
Спомагателни материали	1 157	1 172
Ел. енергия	554	583
Резервни части автотранспорт	331	180
Вода	116	76
Амбалажни материали	74	29
Резервни части	56	71
Офис материали и консумативи	13	12
Работно облекло	5	4
Газ	1	1
Други материали	159	101
Общо балансова стойност	31 045	51 466

25. Разходи за външни услуги

	2018	2017
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи по получени ишлеме услуги	1 765	2 934
Пътни такси и винетки	1 010	395
Застраховки	361	571
Наеми	355	328
Консултански и други договори	183	75
Разходи по търговска дейност,реклама	134	210
Такси, данъци	84	105
Абонаменти	69	66
Ремонти	50	77
Нотариални такси и такси по ипотеки	43	2
Съобщителни услуги	26	27
Разходи за охрана на труда	25	21
Глоби и неустойки	15	11
Членски внос	10	10
Транспортни услуги	9	3
Годишен одит	7	5
Екотакса	5	6
Обучение	2	2
Други разходи за външни услуги	107	78
Общо балансова стойност	4 260	4 926

26. Разходи за заплати и осигуровки на персонала

	2018	2017
	‘000 лв.	‘000 лв.
Текущи възнаграждения	4 120	3 841
Начисления за социално и здравно осигуряване	956	842
Социални придобивки и плащания	350	338
Начислени суми за неизпозвани отпуски	222	202
Общо балансова стойност	5 648	5 223

27. Други разходи

	2018	2017
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за командировки	822	361
Данъци върху разходите	78	79
Обезценка на материали запаси, брак и фири (виж приложение 10)	70	1 586
Разходи представителни цели	30	29
Обезщетение по КТ и КСО	21	14
Доходи на персонала при пенсиониране	19	256
Разходи за брак и липси	8	2
Дарения	3	3
Обезценка на вземания	-	356
Други	17	130
Загуба от продажба на нетекущи активи, в т.ч.:	-	34
• приходи от продажба на нетекущи активи	-	(90)
• балансова стойност на продадените нетекущи активи	-	124
Общо балансова стойност	1 068	2 950

28. Капитализирани разходи

	2018	2017
	‘000 лв.	‘000 лв.
Капитализирани разходи за краткотрайни активи	963	614
Капитализирани разходи за дълготрайни активи	21	35
Общо балансова стойност	984	649

29. Финансови приходи

	2018	2017
	‘000 лв.	‘000 лв.
Лихви	41	110
Положителни курсови разлики	115	7
Общо балансова стойност	156	117

30. Финансови разходи

	2018	2017
	‘000 лв.	‘000 лв.
Лихви	1 193	1 426
Отрицателни валутни курсови разлики	13	483
Банкови такси, комисионни и други финансови разходи	104	124
Общо балансова стойност	1 310	2 033

31. Разход за данъци

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10% (2017 година: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.
Печалба / Загуба преди данъчно облагане	102	(15 802)
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	(10)	1 580
Ефект от корекции за приходи, освободени от данъчно облагане:		
Данъчно признати разходи за амортизация	63	41
Други приходи освободени от данъчно облагане	309	74
	372	115
Ефект от корекции за разходи, непризнати за данъчни цели:		
Счетоводни разходи за амортизация	(298)	(349)
Други непризнати за данъчни цели разходи	(64)	(459)
	(362)	(808)
Действителен разход (приход) за данък	-	-
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(166)	656
Действителен разход (приход) за данък	(166)	656

32. Оповестяване на свързани лица

Дружеството оповестява следните свързани лица:

Роса АД, като дъщерно дружество на Роса М АД е свързано със всички лица от групата на ИГ Холдинг АД.

Елена Груп ЕАД е мажоритарен собственик на 66 % от капитала на Роса М АД

ИГ Холдинг АД е едноличен собственик на Елена Груп ЕАД.

ИГ Холдинг АД притежава следните дъщерни дружества:

- Пътинжинерингстрой-Т ЕАД - 100% собственост на ИГ Холдинг АД
 - в групата на Пътинжинерингстрой-Т ЕАД влизат следните дружества: Пътища ЕАД; Пътперфект Т АД; Пътни строежи В.Т. ЕАД; Пътни строежи В.Т. ООД; АСС Инженеринг ЕООД; Стромат 08 ЕООД; Виастрой АД; Пътинженеринг АД; Пътинженеринг- Русе АД; ПИМ ЕООД; Пътно поддържане АД; Пътно поддържане Бяла ЕООД; Пътно поддържане-Русе ЕООД ;
- Елена Груп ЕАД (мажоритарен собственик чрез Роса М АД) – 100% собственост на ИГ Холдинг АД
 - в групата на Елена Груп ЕАД влизат следните дружества: ФМА АД; Топ Консерв ЕАД; Елена Груп ЕООД; Фригоплод ЕООД; Роса М АД; Елена рента кар ЕООД и Роса АД;
- Евротур ЕАД – 100% собственост на ИГ Холдинг АД
 - Изгрев ЕАД – 100% собственост на Евротур ЕАД;
- Кагабул ЕАД – 100% собственост на ИГ Холдинг АД
- Манастирца ЕООД – 100% собственост на ИГ Холдинг АД

Извън групата на ИГ Холдинг АД, Роса АД е свързана с Буковец ЕООД, Елена Инвестмънт ЕООД, Сезони Т ЕАД; Евро Ойл ЕАД; Про евро консулт ЕООД; Сезони Т ЕООД.

Сделки със свързани лица.

	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
Продажба на нетекущи активи	-	123
Продажба на материални запаси	8 167	1 481
Продажба на услуги	1 471	719
Приходи от лихви	27	15
Покупка на нетекущи активи	-	898
Покупка на материални запаси	3 017	148
Покупка на услуги	353	340
Разходи за лихви	261	482

Ключов управленски персонал, т.е. лица с права и отговорност при планирането, направляването и контролирането на политиката и дейността на Дружеството. Към ключовия управленския екип на „Роса” АД се отнасят членовете на Съвета на директорите.

Начислените за годината разходи (включително разходите за осигуровки) за доходи на всички лица, които са били ключов персонал за 2018 г. и 2017 г. са в размер съответно 193 хил. лв. (2017 г.: 176 хил. лв.)

Разчетите със свързани лица, отразени в отчета за финансовото състояние са:

	2018	2017	2016
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи			
Вземания за предоставени заеми			
• други свързани лица	-	-	370
Общо нетекущи вземания	-	-	370
Текущи			
Вземания за предоставени заеми			
• други свързани лица	1 423	970	241
Търговски и други вземания			
• мажоритарен собственик	4 357	3 902	3 837
• други свързани лица	6 290	2 400	1 480
Общо текущи вземания	12 070	7 272	5 558
Задължения за получени заеми			
• други свързани лица	4 700	4 980	15 266
Търговски и други задължения			
• други свързани лица	1 233	1 265	523
Задължения за предоставени депозити от съвет на директорите	8	8	8
Общо задължения	5 941	6 253	15 797

33. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.
Активи класифицирани отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба			
Други финансови активи	7	4	4
Дългови инструменти по амортизирана стойност:			
Търговски и други вземания	11	10 421	9 413
Вземания от свързани лица	32	12 070	7 272
Пари	13	1 131	4 345
		23 626	21 030
Финансови пасиви	Пояснение	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Банкови заеми	18	33 667	43 720
Задължения по финансов лизинг	17	8 296	9 275
Търговски и други задължения	16	4 906	5 940
Задължения към свързани лица	32	5 933	6 245
		52 802	65 180

Виж пояснение 4.14 Финансови инструменти съгласно МСФО 9, считано от 1 януари 2018 г. и 4.15 Финансови инструменти, съгласно МСС 39, до 31 декември 2017 г. за информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в пояснение 34 Рискове, свързани с финансовите инструменти.

34. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството виж пояснение 33 Категории финансови активи и пасиви. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество със съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост.

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

34.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

Валутен риск

Основно сделките на Дружеството се осъществяват в български лева. Дружеството е изложено на минимален валутен риск.

Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дълготрайно финансиране. Към 31 декември 2018 г. Дружеството е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти, каквито са били и в предходната година.

Анализът на чувствителността към лихвения риск е изготвен на база на допускането, че лихвените позиции с променлива лихва към края на отчетния период са съществували в същия размер през цялата година и разумно възможното увеличение/намаление на лихвения процент е с 0.01%. Ако лихвените проценти бяха по-високи/по-ниски с 0.01%, при условие че всички други променливи бяха константни, финансовият резултат след данъци за годината би се променил с +4/-4 хил. лв. (2017 г.: +5/-5 хил. лв.). Чувствителността на Дружеството към лихвения риск отслабва през текущата година основно поради намалението на задълженията по банкови заеми, договорени при променлив лихвен процент.

Анализ на кредитния риск

Кредитният риск е рискът едната страна по финансовия инструмент да не успее да изпълни задължението си и по този начин да причини загуба на другата. Финансовите активи, които потенциално излагат Дружеството на кредитен риск, са предимно вземания по продажби и предоставени лихвени заеми. Основно Дружеството е изложено на кредитен риск, в случай че клиентите не изплатят своите задължения. Политиката на Дружеството в тази област е насочена към извършване на продажби на стоки и услуги на клиенти с подходяща кредитна репутация и използването на адекватни обезпечения като средства за ограничаване на риска от финансови загуби. Кредитното качество на клиентите се оценява като се вземат предвид финансово състояние, минал опит и други фактори. Продажбите към клиенти на дребно се уреждат предимно в брой или чрез използване на кредитни карти.

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Дружеството е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Кредитният риск на паричните средства по банкови сметки е минимален, тъй като Дружеството работи само с банки с висок кредитен рейтинг.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на баланс, както е посочено по-долу:

Финансови активи

	Пояс- нение	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.
Търговски и други вземания	11	10 421	9 413
Вземания от свързани лица	32	12 070	7 272
Пари	13	1 131	4 345
		23 622	21 030

Към датата на финансовия отчет някои от необезценените търговски и други вземания са с изтекъл срок на плащане, в т.ч. търговските вземания от свързани лица. Възрастовата структура на необезценените просрочени финансови активи е следната:

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.
До 1 месеца	1 417	3 992
Между 2 и 6 месеца	11 365	6 344
Между 6 месеца и 1 година	2 097	934
Над 1 година	6 533	5 172
Общо	21 412	16 422

По отношение на търговските и други вземания Дружеството не е изложено на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от малко клиенти. На базата на исторически показатели ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, средства на паричния пазар се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Дружеството не е предоставяло финансовите си активи като обезпечение по други сделки, с изключение на посочените в пояснение 18.1 Заеми, отчитани по амортизирана стойност.

34.2. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск е рискът Дружеството да не може да изпълни финансовите си задължения, тогава когато те станат изискуеми. Политиката в тази област е насочена към гарантиране наличието на достатъчно ликвидни средства, с които да бъдат обслужени задълженията, когато същите станат изискуеми, включително в извънредни и непредвидени ситуации.

Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства като внимателно следи плащанията по погасителните планове на финансови задължения, както и прогнозите за входящи и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни за да покрият нуждите на Дружеството за периода. Задълженията са представени недисконтирани.

31 декември 2017 г.	До 6 месеца ‘000 лв.	Между 6 и 12 месеца ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Банкови заеми	19 600	20 494	3 626	43 720
Задължения по финансов лизинг	1 533	1 540	6 202	9 275
Търговски и други задължения	5 940	-	-	5 940
Задължения към свързани лица	6 245	-	-	6 245
Общо	33 318	22 034	9 828	65 180
31 декември 2018 г.	До 6 месеца ‘000 лв.	Между 6 и 12 месеца ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Банкови заеми	16 239	10 637	6 791	33 667
Задължения по финансов лизинг	1 709	1 573	5 014	8 296
Търговски и други задължения	4 906	-	-	4 906
Задължения към свързани лица	1 233	-	4 700	5 933
Общо	24 087	12 210	16 505	52 802

35. Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до една година.

36. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие, и
- да осигури адекватна рентабилност за акционерите, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания собствен капитал към нетния дълг.

Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в отчета за финансовото състояние.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми или такива, които са със следващи по ред ипотека или залог върху имуществото на Дружеството.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг, намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Дружеството може да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.
Собствен капитал	4 129	4 193
+Субординиран дълг	-	-
Коригиран капитал	4 129	4 193
Дълг	67 174	66 826
- Пари и парични еквиваленти	(1 131)	(4 345)
Нетен дълг	66 043	62 481
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг	16.0	14.9

Увеличението на съотношението през 2018 г. се дължи главно на увеличението на дълга на Дружеството през 2018 г.

37. Събития след датата на баланса

Съществени събития след датата на баланса, изискващи оповестяване:

- С решение от 10 април 2019 г. на Съвет на директорите на Дружеството е свикано общо събрание на акционерите като една от точките е увеличение на акционерния капитал на Роса АД;
- Дружество от ИГ Холдинг АД поема ангажимент за сключване на договор за цесия с една от обслужващите банки, върху задължението на Роса АД по договор с банката за овърдрафт.

38. Рекласификации

Рекласификации в отчет за финансовото състояние

Активи	одитрана 2017 ‘000 лв.	преизчи- сление ‘000 лв.	предходна 2017 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	30 730	-	30 730
Нематериални активи	100	-	100
Инвестиционни имоти	1 870	-	1 870
Други финансови активи	4	-	4
Активи по отсрочени данъци	764	-	764
Нетекущи активи	33 468	-	33 468
Текущи активи			
Материални запаси	13700	-	13 700
Търговски и други вземания	10509	100	10 409
Вземания от свързани лица	7226	(46)	7 272
Данъчни вземания	1	1	-
Активи класифицирани като държани за продажба	1825	-	1 825
Блокирани парични средства	2935	2 935	-
Парични средства	1410	(2 935)	4 345
Текущи активи	37 606	55	37 551
Общо активи	71 074	55	71 019
Собствен капитал и пасиви	одитрана 2017 ‘000 лв.	преизчи- сление ‘000 лв.	предходна 2017 ‘000 лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	1694	-	1 694
Резерви	4814	-	4 814
Резултат за текущия период	(15146)	(15 146)	-
Натрупана загуба	12831	15 146	(2315)
Общо собствен капитал	4 193	-	4 193
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Банкови заеми	-	(3 626)	3 626
Дългосрочни заеми	3626	3 626	-
Задължения по финансов лизинг	6202	-	6 202
Дългосрочни доходи на персонала	223	223	-
Пенсионни и други задължения към персонала	-	(223)	223
Финансирания	100	100	-
Други задължения	-	(100)	100
Нетекущи пасиви	10 151	-	10 151
Текущи пасиви			
Банкови заеми	-	(40 094)	40 094
Краткосрочни заеми	39270	39 270	-
Търговски и други задължения	6472	49	6 423
Задължения към свързани лица	6245	(8)	6 253
Текуща част на нетекущи задължения	3944	3 944	-
Задължения по финансов лизинг	-	(3 073)	3 073
Задължения към персонала	660	-	660
Дължими текущи данъци	139	139	-
Данъчни задължения	-	(139)	139
Пенсионни и други задължения към персонала	-	(33)	33
Текущи пасиви	56 730	55	56 675
Общо пасиви	66 881	55	66 826
Общо собствен капитал и пасиви	71 074	55	71 019

Отчет за всеобхватния доход	одитрана 2017 ‘000 лв.	преизчи- сление ‘000 лв.	предходна 2017 ‘000 лв.
Приходи от продажби	96 957	-	96 957
Други приходи	265	106	159
Разходи за материали	(51 475)	(9)	(51 466)
Разходи за външни услуги	(4 926)	-	(4 926)
Разходи за заплати и осигуровки на персонала	(5 223)	-	(5 223)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	(3 486)	-	(3 486)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	(44 725)	(94)	(44 631)
Увеличение (намаление) на запасите от продукция и незавършено производство	482	482	-
Промени в наличностите на готовата продукция	-	(1 031)	1 031
Капитализирани разходи	649	-	649
Други разходи	(2 404)	546	(2 950)
Печалба/Загуба от оперативна дейност	(13 886)	-	(13 886)
Финансови разходи	117	-	117
Финансови приходи	(2 033)	-	(2 033)
Печалба преди данъци	(15 802)	-	(15 802)
Разходи за данъци върху дохода	656	-	656
Печалба за годината	(15 146)	-	(15 146)
Общ всеобхватен доход за годината	(15 146)	-	(15 146)

39. Одобряване на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2018 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на Роса АД на 29 март 2019 г.